GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

Rok I. Nr. 139 | Włocławek, piątek 21 czerwca 1946 roku. | Cena 3 złote

Wykonany ogrom pracy

W „Demokratycznym Przeglądzie Prawniczym" ukazał się art. pt. Prawo ustrojowe Polski Demokratycznej pióra Wacława Barcikowskiego, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Wiceprezydenta Krajowej Rady Narodowej. Artykuł powyższy w wyjątkach poniżej podajemy.

„Dzisiejsza rzeczywistość polska jest wynikiem głębokich zmian ustrojowych. Zmiany te to nie tylko skutki wojny, ale następstwo dziejowego procesu przemian gospodarczych i politycznych, jakie zachodzą w całym cywilizowanym świecie.

Wojna była tylko ostatnim akordem tego procesu zniewalającego do reorganizacji życia społecznego.

Demokracje przedwojenne, oparte na ustroju liberalno - ekonomicznym, demokracje polityczne, zapewniające jednostronnie swobody obywatelskie, mają niedostateczne oparcie w całokształcie zagadnień, jakie się wyłaniają w procesie rozwoju życia zbiorowego. Swobody polityczne mają znikomy wpływ na zaspokojenie potrzeb mas ludowych, które rosną z dnia na dzień.

Parlament centralistyczny, nie mający bezpośredniego wpływu na gospodarkę społeczną, znajdującą się dotąd w rękach prywatnych, nie mógł zaradzić złu. To też od dłuższego czasu zachodziła konieczność ograniczania wasności prywatnej i obejmowania przez państwo niektórych dziedzin produkcji. Zjawiają się monopole państwowe, ochrona lasów, ograniczenie właścicieli nieruchomości miejskich i ziemskich, właścicieli środków produkcji, ograniczenia obrotu i spożycia niektórych przedmiotów pierwszej potrzeby i t. p.

Wojna wprowadza nowe metody gospodarcze, idące po linii dalszych ograniczeń prywatnej własności, albowiem olbrzymie masy ludowe, wciągnięte w szeregi wojskowe, zmusiły strony wojujace do zaspakajania ich potrzeb przez państwo. Ryzyko zdobycia środków utrzymania przerzuca się w ten sposób z jednostki na państwo.

Po ukończeniu wojny państwa te nie tylko nie rezygnują z tej kontroli lecz widząc olbrzymią przewagę takiej gospodarki, przechodzą na upaństwowienie kopalń, banków, niektórych gałęzi przemysłu kluczowego, utrzymują przydział świadczeń rzeczowych i system kartkowy. Świat przeobraża się powoli, szukając wyjścia z impasu, w jaki wprowadziła go prywatna własność na środki produkcji. Przeobraża się i nasze życie społeczne.

Doświadczenia lat minionych wykazały, że parlament centralistyczny, oderwany od bezpośredniej łączności z terenem, stojący wobec konieczności zaspokojenia wzrastających potrzeb fizycznych i duchowych mas, nie może się utrzymać. Dlatego też państwa demokracji współczesnej przechodzą na nowy system decentralizacji parlamentarnej, t. j. na system parlamentaryzmu terenowego.

U nas wyrazem takiego systemu są rady narodowe wojewódzkie, powiatowe i gminne. W związku z tymi zasadniczymi zmianami ustrojowymi zmienia się cała struktura administracji państwowej pozostającej pod kontrolą rad narodowych.

Zmianę tę podyktowało życie i doświadczenie wielu lat praktyki parlamentarnej. **Rady narodowe to jakby parlamenty regionalne, mające bezpośredni nadzór nad administracją a jednocześnie organy koordynujące pracę administracyjną z terenowym czynnikiem ustawodawczym.**

Wojewoda i starosta jako czynnik wykonawczy, wchodzą jako pełnoprawni członkowie do tych rad. Będąc administratorami z ramienia rządu, rozstrzygają wespół z radami o wszystkich bolączkach terenu, a jednocześnie, mając do dyspozycji aparat wykonawczy, korygują zgodnie z postulatami rad wszelkie niedociągnięcia lub uchybienia, dostrzeżone w zasięgu województwa lub powiatu. Tam gdzie nie dotrze oko władz nadzorczych, czego nie dostrzeże osobowy czynnik wykonawczy, uzupełnią to **wydziały wojewódzkie i powiatowe** na których przewodniczy wojewoda lub starosta, a które skolei pełnią funkcję organów posiłkowych rad narodowych. **Te trzy organy** ściśle powiązane ze sobą, w których biorą udział ludzie najbardziej zainteresowani w zaspokojeniu wszelkich bolączek terenu, **dają gwarancję, że** bez kołatania po ministerstwach i w sejmie, **wiele potrzeb miejscowej ludności znajdzie zrozumienie.**

Oczywiście młodociany ustrój regionalny nie dojrzał jeszcze do sprawnego działania. Robi się jeszcze wiele błędów. Nie zawsze ludzie wybrani do rad stoją na wysokości zadania, ale stwierdzić należy z całą bezstronnością, że aparat ten szybko dojrzewa.

Byłoby zbytnią naiwnością twierdzić, że w ciągu paru zaledwie miesięcy po takim kataklizmie wojennym, jaki przeżyło społeczeństwo polskie, po takich spustoszeniach materialnych i moralnych, jakim uległ przeciętny obywatel, wszystko da się już naprawić. Po wojnie poprzedniej zupełnie niepodobnej w skutkach do ostatnich katastrofalnych wydarzeń, naprawianie gospodarki i administracji wojennej trwało całe lata. Przypomnijmy sobie działanie sądów doraźnych, ściganie lichwiarzy, grasowanie band po wsiach i miastach, rodzaj wypiekanego chleba z grochu, brak produktów i innych przedmiotów powszedniego użytku, to ze zdumieniem stwierdzimy, że stan ówczesny był nieporównanie gorszy od dzisiejszego. A przecież miasta i wsie z niewielkim wyjątkiem pozostały w takim stanie, w jakim były przed wojną, pola były obsiane; fabryki zdolne do pracy.

Z całym naciskiem stwierdzić trzeba, że zawdzięczamy radom narodowym, iż wydajność kopalń dochodzi już do 100% produkcji przedwojennej, że huty produkują 60% stali, że po kraju kursuje tysiące samochodów, że wiele fabryk puszczono w ruch. Gdzie są rady narodowe, docierające do każdej wsi, do każdego zakątka swego terenu, tam pulsuje życie i sytuacja poprawia się z dnia na dzień, gdzie ich nie ma, z trudem dźwiga się ono. Dotąd jeszcze trzeba to stwierdzić z przykrością, odzyskane Ziemie Zachodnie nie są obsadzone przez rady narodowe i dlatego właśnie teren ten jest zupełnie nieuporządkowany ani pod względem administracyjnym, ani aprowizacyjnym.

Jest wiele słusznych narzekań i niesłusznych plotek, jest wielu ludzi złej woli, siejących uplanowany lub bezplanowy zamęt, ale kto objektywnie patrzy na dzisiejszą rzeczywistość, ten nie może nie przyznać, że **został w tym krótkim okresie wykonany ogrom pracy we wszystkich dziedzinach państwowego życia".**

Obrady ministrów

PARYŻ (Obsł. wł.). Ministrowie spraw zagranicznych czterech mocarstw przystąpiły do kolejnej sesji. Na poprzedniej sesji omówiono sprawę odszkodowania Włoch oraz ustalono, że Włochy będą mogły posiadać 300-tysięczną armię. W dalszym ciągu omawiano sprawę Rumunii oraz kwestię długów wojennych wobec ZSRR. Po dwóch i pół godzinach obrady przerwano.

Z Rady Bezpieczeństwa

NOWY JORK (Obsł. wł.). Rada Bezpieczeństwa wznowiła swoje obrady.

Poprzednie posiedzenie nie dało pozytywnych wyników ze względu na stanowisko delegata Wielkiej Brytanii Cadogana w sprawie Hiszpanii. Dalsze obrady na ten temat nie dały również wyników.

Zamachy w Palestynie

LONDYN (Obsł. wł.). W ciągu ostatnich 24 godzin dokonano w Palestynie szereg zamachów i aktów dywersyjnych.

W kilku miejscowościach zniszczeniu uległy warsztaty i zakłady. Straty obliczają na 100 tysięcy funtów.

Na liniach kolejowych zanotowano 15 wybuchów min.

Władze stwierdzają, że akty te są dziełem tajnej organizacji żydowskiej pod nazwą „Hagana", która wznowiła swoją działalność. W związku z zajściami 10 osób zostało zabitych, 10 rannych a 13 aresztowanych. W Tel Awiwie wprowadzono godzinę policyjną naskutek uprowadzenia 5 oficerów brytyjskich.

Nowy rząd hiszpański?

WASZYNGTON (Obsł. wł.). Według doniesień jednej z agencji rząd Stanów Zjednoczonych przeprowadził rokowania na temat utworzenia nowego rządu w Hiszpanii.

Premierem nowego rządu byłby jeden z przebywajacych na emigracji członków opozycji Gill Robles. W czasie rokowań stwierdzono konieczność przeprowadzenia w Hiszpanii wyborów.

Nowa broń

WASZYNGTON (Obsł. wł.). Dowództwo amerykańskie podało do wiadomości o próbach dokonanych z nową bronią, która ma być przeciwdziałaniem bombie atomowej.

Jest to pocisk metalowy o szybkości 5 mil na sekundę.

»TAK« — mocnego tego słowa żąda kraju odbudowa

Uczczenie 360 tys. ofiar hitlerowskich

LUBLIN (SAP). Wczoraj w Krepcu pod Lublinem w lasku, gdzie niemcy spalili 360 tys. ludzi odbyła się ogromna manifestacja ludności Lublina i okolic ku czci męczenników.

O godz. 7 rano z placu Litewskiego w Lublinie wyruszyło około 30 samochodów, zabierając młodzież harcerską, która zajęła się zbieraniem kości porozrzucanych na terenie lasu. Jedna z drużyn roboczych zaopatrzona w siekierki zrobiła 5 krzyżyków z brzóz, które po poświęceniu ustawiono na miejscach kaźni.

Około południa do lasu zaczęły przybywać rzesze miejscowej ludności, przedstawiciele władz i związków, ze sztandarami i wieńcami. Przy zbiorowej mogile ustawiono ołtarz polowy.

Młodzież harcerska znalazła wiele kości i prochów ludzkich, którymi napełniono specjalnie na ten cel przygotowane trumny.

O godz. 11-ej przybyli przedstawiciele władz miejscowych. Z głębi lasu ukazała się procesja z chorągwiami z całej parafii.

Msze św. polową celebrował w zastępstwie biskupa, ks. kanclerz Olech. W czasie nabożeństwa grała orkiestra wojskowa a honorową służbę pełniła kompania wojska polskiego.

Po poświęceniu grobu straż honorową przy otwartej trumnie ze szczątkami pomordowanych objęło harcerstwo i przedstawiciele miejscowej straży pożarnej.

Po nabożeństwie nastąpiły przemówienia okolicznościowe.

Szczególnie uroczystym momentem było przyrzeczenie harcerstwa, złożone nad otwartą mogiłą. Wśród całkowitej ciszy mali harcerze z wyciągniętymi trzema palcami powtarzali z powagą słowa przysięgi: Przyrzekam uroczyście całym swym życiem dążyć do odbudowy niepodległej demokratycznej i sprawiedliwej Polski. Pracować dla jej dobra powszechnego, postępować zawsze szlachetnie i być posłusznym prawu harcerskiemu. Tak mi dopomóż Bóg".

Po przyrzeczeniu spuszczono trumnę do przygotowanego grobu. Trzykrotna salwa dana przez wojsko była ostatnim pożegnaniem męczenników. Przy dźwiękach marsza żałobnego druhowie zasypywali mogiłę. Następnie poszczególne organizację złożyły wieńce na świeżym kopcu.

Miejscowy proboszcz w imieniu ludności Krepca i okolic złożył przyrzeczenie, że ludność będzie pamiętać o mogile i zaopiekuje się nią serdecznie. Wspólnym odśpiewaniem Roty zakończono uroczystość.

Uprawomocnienie głosowania we Włoszech

RZYM (Obsł. wł.). Sąd Najwyższy w Rzymie wydał orzeczenie w sprawie przeprowadzonego we Włoszech głosowania ludowego. Sąd uznał w całości prawomocność głosowania. Wyniki ostateczne przedstawiają się następująco za republiką 12.717.923 osób — za monarchią — 10.719.284 osoby.

Wizyty polityczne

BUDAPESZT (Obsł. wł.). Premier węgierski Nagy udał się do Londynu gdzie przeprowadzi szereg rozmów z premierem brytyjskim Attlee.

ATENY (Obsł. wł.). Premier grecki Tsaldaris udaje się również do Londynu dla omówienia spraw dotyczących Grecji z premierem Attlee. Po drodze Tsaldaris zatrzyma się w Paryżu, gdzie spotka się z ministrem Bevinem i przedstawicielami rządu francuskiego.

Przemówienie Zachariadesa

ATENY (Obsł. wł.). Przewódca komunistów w Grecji wygłosił przemówienie, w którym obciążył rząd obecny odpowiedzialnością za trwające w kraju zamieszki.

Stwierdził on, że przed mającym nastąpić plebiscytem na temat przyszłego ustroju Grecji winna być ogłoszona amnestia powszechna dla uwięzionych z powodów politycznych.

Odkrycie złóż naftowych

RZYM (Obsł. wł.). W Lombardii odkryto nowe złoża naftowe. Dotychczasowe badania wykazały, że obfitość źródeł jest znaczna i eksploatacja ich będzie bardzo korzystna.

Pogrzeb marszałka Rataja

WARSZAWA (Obsł. wł.). W związku z rewizją uchwały PSL Rada Ministrów zatwierdziła odbycie pogrzebu zamordowanego przez niemców wielkiego patrioty i działacza marszałka Macieja Rataja na koszt państwa.

Komitet uroczystości żałobnych zaprosił za pośrednictwem specjalnej delegacji premiera Rządu Jedności Narodowej na pogrzeb, który odbędzie się dnia 23 bm.

Michajłowicz o misji brytyjskiej

BELGRAD (SAP). W czasie dalszego przesłuchiwania — oskarżonych o współpracę z niemcami były przewódca czetników i minister wojny, generał Dragomir Michajłowicz, złożył ciekawe oświadczenie na temat morderstwa dwóch oficerów brytyjskich w kwietniu 1942 r. na terenie wschodniej Bośni.

Stwierdził on, że podziela zdanie opinii publicznej, że dowódca oddziału czetników Dakac zamordował brytyjskiego majora, korespondenta „Daily Mail" na Bałkanach i drugiego Brytyjczyka o nieznanym nazwisku.

Według zdania Michajłowicza, moralnym sprawcą morderstwa miał być Liubo Nowakowicz, który chciał zostać najwyższym dowódcą w Serbii.

„Niezależnie od tego, zarządziłem śledztwo — stwierdza Michajłowicz dla zbadania tej sprawy, a o wynikach jego powiadomiłem władze brytyjskie".

W związku z oświadczeniem Michajłowicza, prokurator zapewnił, że w najbliższym czasie dostarczy sądowi dokumenty dotyczące tej zbrodni, za którą, jak i za wiele innych, jest sądzony Michajłowicz.

Wyjaśniając sądowi, dlaczego nie był w stanie scentralizować władzy nad czetnikami, Michajłowicz powiedział:

„Misja brytyjska dążyła do tego, by trzymać samodzielnie różnych dowódców, bo wtedy miała pewność, że zrobi wszystko, co zechce".

I tam także

LONDYN (Obsł. wł.). Agencja Reutera donosi z Szanghaju, że aresztowano tam dwóch szpiegów niemieckich: pewnego profesora z uniwersytetu niemieckiego i przedstawiciela fabryki Farben Industrie. Zadaniem ich było informowanie Japończyków o ruchach lotnictwa amerykańskiego, akcji radziecko-amerykańskiej i t. p.

Z Pomorskiej Wystawy

BYDGOSZCZ (Obsł. wł.). Wśród licznych pawilonów, które pobudowane zostaną przez wystawców na Pomorskiej Wystawie Przemysłu, Rzemiosła i Handlu, organizowanej w ramach 600-lecia m. Bydgoszczy — niewątpliwie wielkie zainteresowanie zwiedzających wzbudzi pawilon Dyrekcji Lasów Państwowych.

Pawilon ten, projektowany przez prof. Narębskiego z Wydziału Sztuki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, zajmie powierzchnię 150 m²

Budowla utrzymana będzie w stylu starosłowiańskim i okolona będzie ozdobnymi kwietnikami zajmującymi przestrzeń 100 m². Obok pawilonu stanie efektowna wieża wysokości 13 metrów.

Niewątpliwie pawilon Dyrekcji Lasów Państwowych jak i wystawione w nim eksponaty stanowić będą jedną z największych atrakcyj Pomorskiej Wystawy Przemysłu, Rzemiosła i Handlu w Bydgoszczy.

Czy wiecie, że...

W Anglii zastosowano specjalny przyrząd do wyrzucania skoczków spadochronowych z samolotów, których szybkość dochodzi do 900 kilometrów. Bez tego przyrządu, wyrzucającego skoczka 18 metrów ponad samolot, skok byłby przy tej szybkości niemożliwy.

Do dnia 25 bm. na Pomorzu zostanie uruchomionych 100 radiowęzłów obsługujących wsie.

Stany Zjednoczone zaproponowały rządowi radzieckiemu rozpoczęcie rokowań w sprawie udzielenia ZSRR pożyczki.

Wicekról Indii wysunął projekt utworzenia rządu składającego się z 14 najwybitniejszych przewódców.

Premier Stalin przyjął na audiencji posła szwedzkiego Sederbluma.

Wybitni działacze francuscy Związków Zawodowych Jouhaux i Saielant bawią obecnie w Moskwie na sesji Międzynarodowej Federacji Związków Zawodowych.

W Poznaniu Dowództwo Okręgu Wojskowego przekazało miastu teren cytadeli, który przeznaczony zostanie na dzielnicę akademicką.

Zamek w Poznaniu — ślad pobytu niemców — zostanie przebudowany według projektu inż. architekta Tomaszewskiego.

W roku 1944 wypuszczono 6 znaczków pocztowych, w roku 1945 — 59 znaczków. W roku bieżącym dotychczas wydano 15 znaczków. Naturalnie mowa tu o rodzajach znaczków.

2 miliony złotych wyasygnowano jako subwencję na wzory i modele artystycznego rzemiosła.

Staraniem Wydziału wytwórczości Ministerstwa Kultury i Sztuki uruchomiono w Warszawie wzorownię zabawkarską przy Miejskiej Szkole Sztuk Zdobniczych.

Z Łodzi do Warszawy i do Wrocławia ma być poprowadzony gazociąg. Do Warszawy przez Częstochowę—Tomaszów, do Wrocławia przez Kraków.

W niedzielę, dnia 23 czerwca r. b. przypada jubileusz 35-lecia pracy scenicznej znanego tenora Opery Warszawskiej Stanisława Gruszczyńskiego.

Pociąg sanitarny PCK Okręgu Pomorskiego wyruszył na objazd strefy amerykańskiej dla zabrania dzieci polskich, które przebywały w obozach.

Królowie w Syjamie umierają młodo. W okresie lat 25 zmarło trzech królów w wieku do trzydziestu kilku lat.

Nasz najlepszy oszczepnik Mikrut poprawia stale swoje wyniki. Ostatnio osiągnął on rzut 50 mtr. 70 cm.

W związku z sytuacją we Francji obradował Centralny Komitet partii Komunistycznej, który omówił szereg spraw aktualnych.

W dalszym ciągu dużo trudności w sprawie propozycji angielskich w Indiach nastręcza kwestia porozumienia partii Kongresu i muzułmanów (c.).

Syjam protestuje

NOWY JORK (Obsł. wł.). Parlamet Syjamu postanowił zwrócić się do Rady Bezpieczeństwa z wnioskiem rozpatrzenia zatargu z Francją. W skardze swej na Francję Syjam oświadcza, że wojska francuskie pogwałciły suwerenność Syjamu przekraczając granicę syjamską.

Francja urzędowo oświadcza, że przekroczenie granicy nastąpiło na skutek pościgu za bandami annamickimi, które grasowały na terenie Indochin a bazy swe posiadały na terenie Syjamu skąd otrzymywały pomoc.

Stanowisko uczonych

NOWY JORK (Obsł. wł.). W związku z projektem Stanów Zjednoczonych zgłoszonym na komisji ONZ do spraw energii atomowej prasa amerykańska zamieściła szereg artykułów na ten temat.

Charakterystyczne jest stanowisko w tej sprawie uczonych. Między innymi Frederic Joliot-Curie, przewodniczący francuskiej komisji dla spraw energii atomowej, złożył oświadczenie, że w wypadku nie dojścia do skutku umowy co do kontroli międzynarodowej produkcji tej energii, uczeni prowadzący te badania ogłoszą strajk powszechny.

Dziś zaczyna się proces Greisera

POZNAŃ (Obsł. wł.). W dniu dzisiejszym rozpoczyna się proces zbrodniarza wojennego Greisera, który stanie przed Sądem Polskim, by odpowiedzieć za wszystkie występki popełnione wobec Polski i Polaków.

Zbrodniarz niemiecki, dla którego życie tysięcy ludzi nie miało żadnej wartości, a jednym prawem były przemoc i okrucieństwo, będzie sądzony w oparciu o prawo. Dano mu możność przygotowania obrony i zapoznania się z aktem oskarżenia. Sprawiedliwości stanie się zadość.

RYTM KUJAW

Inowrocław

„Dwie stolice Kujaw: Inowrocław — na Kujawach nad Gopłem i Włocławek na Kujawach nad Wisłą. I właśnie imieniem Oddziału Włocławskiego Polskiego Czerwonego Krzyża pragnę wyrazić podziw dla Inowrocławia za zorganizowanie tak wspaniałej instytucji i najserdeczniej życzę temu miastu, by Dom dziecka był przez długie, jaknajdłuższe lata największą chlubą Inowrocławia". Mniejwięcej tymi słowy rozpoczął swoje przemówienie pełnomocnik PCK z Włocławka Lasiński na uroczystości poświęcenia Domu dziecka w Inowrocławiu, w dniu 16 bm.

Ażeby się nie rozpisywać zbytnio, należy odrazu powiedzieć, że to co zrobił w tak krótkim czasie Oddział Inowrocławski PCK pod kierunkiem ob. M. Zimińskiej przeszło wszelkie oczekiwanie. To też nic dziwnego, że wszyscy zebrani przedstawiciele władz miejskich, powiatowych, wojskowych i całego społeczeństwa inowrocławskiego oraz przedstawiciele władz PCK z ob. pełnomocnikiem Okręgu Pomorskiego J. Turskim na czele, wyrażali nie tylko słowa uznania, ale i szczery podziw pod adresem Oddziału Inowrocławskiego PCK.

Dom dziecka w Inowrocławiu, w którym znajdą schronienie i opiekę nieszczęśliwe dzieci Polski — zrabowane rodzicom przez niemców i oddane rodzinom niemieckim na zgermanizowanie — jest jedną z najpiękniejszych instytucji w Polsce.

Gdyśmy patrzyli na wszystkie urządzenia tego Domu, aż do zabawek i lalek włącznie, gdyśmy widzieli jak pięknie jest wśród otaczających ze wszystkich stron drzew położony, gdyśmy obserwowali tę nadzwyczajną czystość połączoną z prostotą urządzeń, gdyśmy wreszcie czuli, z jak wielkim i bijącym sercem odnosi się do swego zadania pełnomocniczka PCK w Inowrocławiu ob. M. Zimińska, tośmy napewno wszyscy myśleli o tym, jak dobrze będą się czuły w tym Domu biedne ptaszyny polskie, które powrócą „cudem" na Ojczyzny łono".

Na zakończenie tej relacji, należy dodać, że Polski Czerwony Krzyż w Inowrocławiu spotkał się w swej działalności z największym poparciem władz wojskowych, w szczególności w osobie płk. Piotrowiaka i cywilnych, szczególnie w osobie prezydenta miasta Adamowskiego, którym ob. Zimińska w najserdeczniejszych słowach złożyła publiczne podziękowanie.

ALEKSANDRÓW KUJAWSKI.

BKS. „Polonia" — KKS „Orlęta" 4:1. Na Stadionie Miejskim w Bydgoszczy, rozegrany został mecz piłkarski o mistrzostwo pomorskiej A-klasy pomiędzy ambitną drużyną KKS. „Orlęta" z Aleksandrowa a BKS „Polonia".

Zainteresowanie tym spotkaniem było bardzo duże, gdyż w rundzie wiosennej w Aleksandrowie „Polonia" straciła pierwsze 2 punkty.

Obydwie drużyny zagrały w składach odmłodzonych. Mecz należał do najładniejszych w tegorocznych mistrzostwach.

Do przerwy inicjatywa po stronie lepiej zgranej drużyny „Orlęta". Stan 1:1.

Po zmianie „Polonia" zdecydowanie opanowuje boisko. Wesołowski strzela następne trzy bramki. Wynik 4:1 na korzyść gospodarzy.

(md.)

Kronika

DYŻURY APTEK: Dziś na Starym Rynku **W TEATRZE Ziemi Kujawskiej** dziś. 21.VI. o godz. 20 **Koncert Symfoniczny**	***Dzisiaj* PIĄTEK 21 CZERWCA** Alojzego	**Kalendarzyk słowiański** Domamierza **Słońce:** wschód o godzinie 3.13 zachód o godzinie 20.00

KARETKA POGOTOWIA RATUNKOWEGO PCK Włocławek. W godzinach biurowych: Centrala PCK, Piusa XI Nr. 8, tel. 13-32. W godzinach pozabiurowych i w nocy: Dom Noclegowy PCK, Przedmiejska 1, tel. 15-41.

W lusterku

Graj Greiserze

Graj, Greiserze swoją stawkę,
sameś napiął wszystkie struny,
mord codzienną był zabawką,
śmierć hulała w krwawych łunach.

Dziś, Greiserze, jest ci ciasno,
zbrodnia ci rozsadza skronie...
Graj o stawkę — śmierć swą własną...
Co ma wisieć nie utonie.

Agapit.

W sprawie głosowania ludowego. Podajemy do ogólnej wiadomości miasta i powiatu włocławskiego, że obywatele którzy w dniu 30 czerwca r. b. nie będą się znajdowali w miejscu swego Obwodu, mają prawo głosowania w tym Obwodzie, w którym będą przebywali w dniu głosowania tj. 30 bm. po uzyskaniu odnośnego zaświadczenia Komisji Obwodowej, w której spisie zostali umieszczeni.

Jak pracuje poczta miasta i powiatu włocławskiego: Dane statystyczne za miesiąc maj r. b. przedstawiają się następ.: Nadano przesyłek list. zwykłych — 72.660, poleconych — 8.618, kartek pocztowych — 6.720, czasopism — 76.987, paczek bez podania wartości — 1.416, wartościowych — 170, przesyłek za pobraniem — 415, druków — 1.620, papierów handlowych — 120, próbek towarowych — 90, wolne od opłaty — 4.350, zlecenia pocztowe — przekazów pocztowych i telegraficznych — 1.810, PKO. — 616, telegramów — 1.516, rozmów lokalnych — 121.203, międzymiastowych — 12.150.

Nadeszło: przesyłek listowych zwykłych — 86.460, poleconych — 6.568, kartek pocztowych — 10.140, czasopism — 81.870, paczek bez podania wartości — 3.854, wartościowych — 297, przesyłek za pobraniem — 821, druków — 4.110, papierów handlowych — 120, próbek towarowych — 60, wolne od opłaty — 930, zlecenia pocztowe — przekazów pocztowych i telegraficznych — 2.632, PKO. — 669, telegramów — 1.768, rozmów międzymiastowych — 14.700.

Abonentów telefonicznych w mieście — 553, w powiecie — 128.

Zebranie Ogólne Działkowców. W dniu 22 czerwca r. b. (w sobotę) o godz. 18 na terenie działek przy ul. Kaliskiej odbędzie się zebranie ogólne działkowców na którym omawiane będą sprawy: 1) ustanowienia dozorcy, opłat, odzyskania mienia rozgrabionego, renowacji studzien, przyjęcia normalnego regulaminu i zarejestrowania u Władz, dezyderaty członków.

Desant na Europę

6 czerwca 1944 roku o godzinie 6 rozpoczęła się olbrzymia operacja wojenna wojsk sprzymierzonych pod dowództwem gen. Eisenhowera — desant na Europę.

Zaczyna się inwazja Europy zachodniej.

Wspaniale zorganizowana i wyszkolona, potężna armia, w skład której wchodziły oddziały wojsk amerykańskich, polskich i francuskich, uderza błyskawicznie na silnie umocniony przez Niemców pas wybrzeża francuskiego w Normandii, miażdżąc i przełamując go szybko.

Niezwykła ta operacja wspierana była działaniami z powietrza i z morza. Około 10.000 samolotów wojsk sprzymierzonych „wymiata" powietrze i zmusza do ucieczki rozbite dywizje lotnicze niemieckie. Na tyłach lądują oddziały spadochronowe wykonywujące zniszczenia i dezorganizując obronę żelaznych dywizyj SS.

Przez kanał la Manche płyną w dzień i w nocy setki okrętów, które wiozą doborowe dywizje angielskie i amerykańskie, specjalnie szkolone w działaniach desantowych.

Okręty wojenne floty amerykańskiej i angielskiej potężnym ogniem wspierają lądowanie wojsk pancernych.

Europa jest oszołomiona wiadomością o rozpoczętym lądowaniu.

Miliony Francuzów, Belgów, Holendrów, Duńczyków, Norwegów i Polaków z zapartym oddechem czekają na wieści z frontu!

Ludy Europy czekają na wyzwolenie.

Jeszcze jest wielu zahypnotyzowanych potęgą germańską, potęgą umocnionego „wału atlantyckiego", najpotężniejszej fortyfikacji jaką Niemcy zdołali zbudować. Wał atlantycki złożony był z setek silnych fortów betonowych, ciągnących się od wybrzeży północnej Norwegii aż ku południowym wybrzeżom Francji.

Przełamanie tej niemieckiej obrony było jednym z najtrudniejszych etapów operacji desantowej. Potężnie rozbudowana niemiecka obrona na wybrzeżach Europy, ugrupowaną była w głąb i składała się z kilku stref. Wojska sprzymierzone musiały więc przekraczać i łamać kolejno strefę przeszkód i strefę przesłaniania, których zadaniem było utrudnić podejście do głównej pozycji obronnej; dopiero po zniszczeniu nastąpić mogła walka z główną masą wojsk niemieckich, przeznaczoną do obrony i do wykonania przeciwuderzenia na lądujące oddziały anglo-amerykańskie.

Hitler dumny był bardzo, że zdołał tak ufortyfikować Europę, sam osobiście zwiedzał „wał atlantycki" i butnie głosił, że „gdziekolwiek stoi żołnierz niemiecki tam nie stanie żaden inny żołnierz", zapewniał także, że jeżeli Amerykanie ośmielą się lądować to w ciągu czterech godzin wyrzuci ich do morza.

Na wiadomość o lądowaniu wojsk sprzymierzonych we Francji, wszyscy zdają sobie sprawę, że teraz rozpoczyna się walka na śmierć i życie, że teraz nie ma już odwrotu — Europa będzie wolną albo ujarzmioną na setki lat!

Wieści nadchodzące z przebiegu walk na wybrzeżu są jednak dobre, potężne bombardowania z morza i z powietrza, jakiego nie wykonało dotychczas lotnictwo świata, ani żadna marynarka wojenna, łamie opór wojsk niemieckich, milkną ich dalekonośne baterie, w gruzach leżą betonowe forty, a przez utworzone luki w pasie obronnym lądują i wlamują się pancerne dywizje angielskie i amerykańskie. Około 10.000 zupełnie oszołomionych i zdemoralizowanych Niemców dostaje się do niewoli.

Początkowo wojska sprzymierzone zdobywają tylko wąski pas wybrzeża i utrzymują kilka przyczółków, które w ciężkich walkach starają się połączyć i utrzymać.

Nadchodzi także i kryzys bitwy, kiedy naczelne dowództwo niemieckie rzuca na front normandzki poważne siły, walka staje się uporczywą. Odbywa się gigantyczny bój korpusów pancernych.

Jeszcze ważą się losy Europy i jej ludów, ale już w siódmym dniu walki widać, że wojska sprzymierzone stoją pewną stopą na wybrzeżu francuskim i nie dadzą się zepchnąć do morza.

Bombardowania wykonywane przez lotnictwo angielskie i amerykańskie dochodzą do szczytu potęgi, wszystkie linie komunikacyjne położone na tyłach stanowisk obronnych niemieckich są doszczętnie zniszczone, wszystkie mosty na Sekwanie wysadzone.

Usiłowania niemieckiego dowództwa celem przegrupowania wojsk są utrudnione a później i sparaliżowane, łączność zawodzi, do wojska wkrada się panika. Jeszcze poszczególne oddziały walczą zaciekle, ale brak jest już uzgodnionego wysiłku i jedności w dowodzeniu.

Wspaniale umocniony front zachodni leży w gruzach!

Na froncie wschodnim piękne sukcesy odnoszą wojska radzieckie, przełamując raz po raz opór armii niemieckiej, która cofając się opuszcza: Lublin, Dęblin i Puławy. Na tym froncie polskie dywizje biorą krwawy odwet na okupantach.

Teraz już nie ma wątpliwości, zbliża się nieuchronnie koniec potęgi germańskiej.

Wspomnieć tu należy, że polskie siły zbrojne reprezentowane były w inwazji kontynentu w kampanii we Francji przez 1 dywizję pancerną, dowodzoną przez gen. Maczka. Wchodziła ona w skład 1 armii kanadyjskiej i wzięła udział w natarciu na niemieckie linie obronne ciągnące się wzdłuż drogi z Caen do Falaise w Normandii. Jej udział w bitwach pod Falaise i Chabois okrył ją sławą.

Walka będąca wynikiem desantu sprzymierzonych w Normandii prowadzona była jeszcze długo i zakończyła się dopiero wtedy, kiedy nad Ładą spotkały się i podały sobie dłonie dwie armie: radziecka i anglo-amerykańska.

L. L.

Dziś koncert symfoniczny! Dziś o godz. 8-ej wiecz. w sali Teatru Ziemi Kujawskiej odbędzie się koncert symfoniczny. Wystąpi znana solistka warszawska, p. Julia Brodowska oraz orkiestra Związku Naucz. Polskiego pod dyr. prof. W. Niwińskiego:

Na program złożą się utwory najlepszych kompozytorów.

Niewątpliwie publiczność nasza wypełni salę Teatru, aby spędzić wieczór w nastroju naprawdę artystycznym.

Organizuje koncert Klub Literacko-Artystyczny.

Jutro ciekawy odczyt. Jutro, w sobotę 22 b. m. o godzinie 19-tej profesor dr. K. Górski z Torunia wypowie wielce ciekawą prelekcję p. t. „Istota poezji".

Ten bardzo ciekawy temat, napewno zgromadzi liczne rzesze słuchaczów.

Organizacja sekcji młodzieżowej. Dnia 17 bm. w lokalu PRZZ. odbyło się zebranie organizacyjne sekcji młodzieżowej przy Zw. Zaw.

Zebranie przy udziale około 300 młodzieży, zagaił ob. Z. Bartosiewicz, obrazując jednocześnie zadania sekcji.

Z kolei sprawy organizacyjno-wychowawcze omówili ob. ob. Błaszczyk i Fr. Wolny.

Po krótkiej, ożywionej dyskusji wyłoniony został Zarząd, w następującym składzie: Józef Czupryniak — przewodniczący, Karol Gabryszewski — wice przewodniczący, Zdzisław Pietruch — sekretarz, Irena Szalówna — zast. sekretarza, Józef Mikołajewski — skarbnik, Henryk Sobczak — zast. skarbnika.

Plan pracy na przyszłość ustalono następujący: organizacyjno-społeczny wychowania fizycznego (sport), kultury duchowej i uświadamiania obywatelskiego. (md.).

Teatr Ziemi Pomorskiej we Włocławku. „Stara cegielnia" — J. Iwaszkiewicza na scenie Teatru Ziemi Kujawskiej we Włocławku. W poniedziałek, dnia 24 i wtorek, dnia 25 czerwca Teatr Ziemi Pomorskiej wystawia nową sztukę w 3-ch aktach znanego poety i dramaturga Jarosława Iwaszkiewicza „STARA CEGIELNIA". Jest to przeróbka sceniczna noweli pod tym tytułem, która wydrukowana w „Twórczości" zdobyła sobie powszechne uznanie, jako wyjątkowo piękny i artystycznie trafny obraz życia pod okupacją niemiecką i walki z zarorą.

Z wokandy sądowej. W sądzie grodzkim, pod przewodnictwem sędziego J. Staszewskiego w asyście ławników: Stefana Wałęsy i Zygmunta Sobczyńskiego, rozpatrywane były wnioski rehabilitacyjne następujących osób: Maria Jentsch, została zrehabilitowana z pełnią praw z zawieszeniem jednak na 2 lata oraz posiadany majątek uległ konfiskacie.

Świadkami odwodowymi w tej sprawie byli: Aniela Ulanowska, Zofia Kuźmińska, Irena Widawska, Antoni Bocheński, Mikołaj Kulczyński, Otylia Stromczyńska, Leokadia Krapska, Grudzińska, Aleksander Barcikowski i Władysława Żuchowska.

Elza Radatz, uznana została za zrehabilitowaną z zawieszeniem na okres 2-ch lat oraz 1 tysiąc zł. grzywny.

Świadkami odwodowymi byli: Józefa Menlewicz, Maria Szczęsna, Jan Radatz, Stanisława Balcerska i Eugeniusz Mięgoć. (md.).

Ze „Święta Oświaty".

Ostatnio w lokalu Biblioteki Miejskiej, odbyło się zebranie Obywatelskiego Komitetu „Święta Oświaty".

Po zagajeniu zebrania przez przewodniczącego dyr. Sobczaka, ob. Chądzyńska sekretarka Komitetu, odczytała sprawozdanie z przebiegu „Święta Oświaty" na terenie m. Włocławka.

Sprawozdanie z akcji powiatowej, przekazano Inspektorowi szkolnemu w osobie ob. Bączkowskiego, Instruktora Oświaty dla Dorosłych.

Uchwalono jednocześnie, że książki i pieniądze zebrane przez poszczególne Komitety Gromadzkie (wyłączając 5% na Ziemie Zachodnie) pozostawić należy na potrzeby lokalne do ich dyspozycji.

Komitet postanowił zamieścić jak najprędzej, krótkie podziękowanie w prasie wszystkim tym, którzy się przyczynili do sprawy zbiórki książek, czy pieniędzy.

Sprawę podziału książek odłożono na okres powakacyjny ze względu na obecny nawał pracy.

Uchwalono, że należy przesłać z zebranych pieniędzy zł. 2.000.— do Kuratorium Szkolnego w Toruniu, na fundusz wydawniczy pisma oświatowego.

Komitet dowiaduje się od sekretarki, że po potrąceniu 5%, na Ziemie Zachodnie, przeznaczeniu 2.000.—, na fundusz wydawnictw oświatowych, oraz wydatków związanych ze „Świętem Oświaty", pozostaje kwota **zł. 78.815.62.**

Komitet powołał Komisję Rewizyjną w osobach ob.ob. Turczynowicza, Antoniuka i Lewandowskiego, dla zbadania i zaprotokółowania sprawy finansowej.

Jednocześnie Komitet uchwala, w myśl Instrukcji Wojew. Komitetu „Święta Oświaty", oraz zarządzeń władz szkolnych, przekazać wyżej wymienioną sumę Zarządowi Miejskiemu dla Biblioteki, wraz z pismem, w którym będą wyrażone życzenia Komitetu następujące:

a) Zakupić, z wyżej wymienionej sumy, 3 albumy w granicach 15.000.— zł. Albumy te ozdobione artystycznie, wraz z fotografiami biblioteki przesłać: do Min. Oświaty, do Kuratorium do Torunia (na wystawę do Bydgoszczy), oraz jeden w celach propagandowych do Ameryki.

b) pozostałą kwotę zużyć wyłącznie na zakup książek ze specjalnym uwzględnieniem lektury obowiązującej dla szkół średnich i powszechnych.

c) Powołać Komisję do zakupu książek w osobach: Ob. Lewandowskiej, Chądzyńskiej i ob. Sobczaka.

d) Pieniądze na żądanie Komisji Zakupu, będą wypłacone na ręce kierowniczki Biblioteki, ob. Chądzyńskiej.

e) Komitet zastrzega sobie wgląd do rachunków z wydanych sum w granicach przekazanych Zarządowi Miejskiemu pieniędzy.

Komenda Ośrodka Harcerek miasta Włocławka urządza w sobotę 22 i niedzielę 23 o godz. 6-tej wieczorem w sali teatru Ziemi Kujawskiej imprezę artystyczną „Święto Matki". Teksty i reżyseria M. Kotowskiej.

W związku zapowiedzianymi mistrzostwami siatkówki i koszykówki komunikujemy niniejszym, że mistrzostwa te odbędą się w dniach 22 b. m. o godz. 15-tej i 23 b. m. o godz. 16-tej.

W rezultacie konkursu, ogłoszonego przez Okręg Pomorski PCK na temat „Jak Koło realizuje hasło: „Miłuj bliźniego — bliźniemu służ!" za piękne wykonanie albumu Koło Młodzieży PCK w szkole Nr. 1 we Włocławku otrzymało nagrodę trzecią, a Koło Młodzieży PCK w II Państw. Liceum i Gimn. im. Marii Konopnickiej w Włocławku nagrodę szóstą; — jedna i druga nagroda w postaci apteczek szafkowych.

Koło Mł. PCK w szkole Nr. 3 w Włocławku otrzymało nagrodę w postaci książki p. t. „Nauka o zdrowiu" dra K. Mitkiewicza za udział w konkursie na temat „Terror okupanta w naszym środowisku".

W dniu 11 czerwca 1946 r., Komisja Rewizyjna Obywatelskiego Komitetu „Święta Oświaty" we Włocławku, w osobach: prof. prof. Antoniuka, Lewandowskiego oraz red. A. Turczynowicza, stwierdziła, po zbadaniu dokładnym dowodów zbiórki pieniężnej, oraz wydatków i wpłat dokonanych, z uzyskanej sumy ogólnej, w dni „Święta Oświaty"; co następuje:

Po stronie wpływów:

92.274.34 zł.

Po stronie wydatków:

1. wydatki związane z przygotowaniem „Święta Oświaty" zł. 6.845.
2. 5% na Ziemie Zachodnie zł. 4.613.
3. Dla Kuratorium na wydawnictwa oświatowe zł. 2.000.
4. Na Bibliotekę Publiczną do Kasy Zarz. Miejskiego zł. 78.815.

Z WYDAWNICTW.

Ukazał się zeszyt specjalny 1 „Wiadomości Statystycznych" zawierający tymczasowe wyniki powszechnego sumarycznego spisu ludności z dnia 14 lutego 1946 r. Na treść zeszytu składają się następujące dane:

Ludność obecna z podziałem na ludność w miastach i na wsi w podziale terytorialnym na województwa (okręgi), powiaty (obwody) z uwzględnieniem ziem dawnych i odzyskanych; powierzchnia oraz gęstość zaludnienia.

Ponadto uwzględniono ludność poszczególnych miast powyżej 20 tysięcy mieszkańców.

RADIO

SOBOTA — 22 czerwca

5.57 — Pieśń poranna.

Dziennik — 6.45, 7.45, 14.00, 19.30 i 23.00.

Muzyka — 6.05, 7.45, 12.55, 16.30, 19.00. 20.30, 22.15.

Audycje specjalne: Gimnastyka — 7.10, Pieśni — 12.20, Dla dzieci — 16.00, Słowno-muzyczna — 17.10, Wojskowa — 17.55, Dla młodzieży — 18.35, Literacka — 20.00, Sportowa — 21.50, Żart radiowy — 22.00.

OGŁOSZENIE

Wydział Aprowizacji i Handlu m. Włocławka podaje do ogólnej wiadomości zarządzenie Ministra Aprowizacji i Handlu z dnia 17 stycznia 1946 r. L. dz. XI—TR—45 w sprawie rejestracji komsumentów:

Począwszy od dnia wydania kart żywnościowych wszyscy posiadacze kart winni zarejestrować się w najbliższych sklepach rozdzielczych, a mianowicie: wszystkie sklepy rozdzielcze spółdzielni „Ogniwo", spółdzielni Zakładu św. Józefa, spółdzielni Inwalidów, spółdzielni Milicjanta, spółdzielni fabryki Celulozy i konsumach fabrycznych, które obsługują towarami reglamentowymi swoich członków, w piekarniach i rozdzielniach „Witaminy".

Termin rejestracji odcinków kończy się w 3 dni od daty wydawania zamknięcia kart żywnościowych. Po tym terminie sklepy rozdzielcze rejestracji przeprowadzać nie będą, a niezarejestrowani nie otrzymają przysługującego im przydziału na karty żywnościowe. Rejestracja ta obowiązuje co miesiąc aż do odwołania.

Otrzymujący karty żywnościowe w terminach dodatkowych obowiązani są zarejestrować się najdalej w ciągu 3-ch dni po otrzymaniu karty żywnościowej.

Pouczenie dla sklepów rozdzielczych.

Odcinki rejestracyjne pozostają w sklepie winny być naklejone na arkusze zbiorcze w-g numerów kolejnych rejestrujących się konsumentów dla każdej kategorii kart oddzielnie. Odcinki winny być przechowane w takich warunkach, by w każdej chwili mogły być przedstawione do kontroli.

Sklepy rozdzielcze przedstawią raporty z rejestracji konsumentów w-g wzoru Nr. 7 do dnia 10-go każdego miesiąca w Wydziale Aprowizacji i Handlu, ul. Kościuszki 12, pokój Nr. 8.

Powyższe zarządzenie polecam do ścisłego przestrzegania i wykonania, jak również wystawienia w punktach rozdzielczych w witrynach okien wystawowych i przed wszystkimi zakładami pracy celem dokładnego zapoznania się z powyższym zarządzeniem posiadaczy kart żywnościowych.

PREZYDENT MIASTA
(—) **I. Kubecki.**

Ogłoszenie

Wydział Aprowizacji i Hadlu m. Włocławka podaje do ogólnej wiadomości, że od dnia 19 do 25 czerwca b. r. sprzedawane będą w sklepach rozdzielczych następujące artykuły żywnościowe:

ŚLEDZIE SOLONE

na karty żywnościowe z kwietnia.

Kat. I rodz. na odcinek Nr. 29 po 250 gr. — cena zł. 4.35.

Kat. II prac. na odcinek Nr. 31 po 500 gr.— cena zł. 8.70.

RYBY SOLONE

na karty żywnościowe z czerwca.

Kat. I prac. na odcinek Nr. 30 po 800 gr.— cena zł. 13.90.

Ceny podane są bez opakowania.

Terminu wykupu należy. przestrzegać, gdyż żadne reklamacje uwzględniane nie będą.

Włocławek, dn. 18. 6. 1946 r.

ZA PREZYDENTA MIASTA
(—) **Stanisław Czarkowski**
Ławnik Zarządu Miejskiego.

CENY OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz, poszukiwania rodzin i pracy po 3 zł. Urzędowe, przetargi, nekrologi: 1 mm. szerok., 1 szpalta po 5 zł., reklamowe 10 zł. Za terminowy druk ogłoszeń Admin. nie odpowiada. E—12885 PRENUMERATA MIESIĘCZNA 60 zł., z przesyłką pocztową 70 zł.

OGŁOSZENIA PRZYJMUJE ADMINISTRACJA codziennie z wyjątkiem dni świątecznych w godzinach od 8 do 12 i od 2 do 5-ej. W soboty od 8 do 12-ej.

Redakcja i Administracja: Włocławek, ul. Brzeska 4, Tel. 11-26. Naczelny Redaktor: A. TURCZYNOWICZ. Przyjmuje w godz. 10—12 z wyj. dni świątecznych. Maszynopisów nie zwraca się.

WYDAWCA: POWIATOWA RADA NARODOWA WE WŁOCŁAWKU. DRUKARNIA DIECEZJALNA, WŁOCŁAWEK, ul. BRZESKA 4. Odpowiedz. za pismo Kolegium Redakcyjne.